

Zamówienia poza PZP w ochronie ludności i obronie cywilnej. Nowe szanse i ryzyka dla sektora medycznego. Czyżby to nowe LEX COVID?

29 maja 2026 r. wchodzi w życie kolejna zmiana w Prawie zamówień publicznych! Poprzez zmianę ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, dodano art. 157a, wprowadzający szczególne zasady udzielania zamówień związanych z ochroną ludności, obroną cywilną oraz infrastrukturą podwójnego przeznaczenia.

Dla wykonawców z branży medycznej nie jest to zmiana marginalna. Przepis może realnie wpłynąć na sposób pozyskiwania kontraktów dotyczących zaplecza medycznego, infrastruktury szpitalnej, magazynowania wyrobów medycznych oraz rozwiązań teleinformatycznych wykorzystywanych w sytuacjach zagrożeń/kryzysowych.

Wprowadzona regulacja polega na tym, że do określonych zamówień **bezpośrednio służących realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej**, nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych. Wyłączenie obejmuje roboty budowlane, dostawy i usługi dotyczące m.in. infrastruktury zapewniającej schronienie, łączności i komunikacji, systemów teleinformatycznych i telekomunikacyjnych, wykrywania zagrożeń, powiadamiania, ostrzegania i alarmowania, **a także organizacji tymczasowych miejsc udzielania pomocy medycznej oraz rozbudowy infrastruktury medycznej o elementy podwójnego przeznaczenia.**

Z punktu widzenia sektora medycznego, szczególne znaczenie ma ten przepis art. 157a ust. 1, który odnosi się do infrastruktury umożliwiającej przeprowadzanie zabiegów chirurgicznych, przechowywanie wyrobów medycznych, krwi, składników krwi oraz produktów krwiopochodnych. Przepis obejmuje więc nie tylko inwestycje budowlane, ale również rozwiązania organizacyjne, technologiczne i logistyczne, które mogą być wykorzystywane zarówno w normalnym funkcjonowaniu systemu ochrony zdrowia, jak i w warunkach kryzysowych.

Istota art. 157a polega na przyspieszeniu zakupów służących bezpieczeństwu ludności, przy zachowaniu podstawowych wymogów przejrzystości i równego traktowania wykonawców.

Wyłączenie przepisów ustawy PZP nie oznacza jednak pełnej dowolności zamawiającego. Zgodnie z art. 157a ust. 3 zamawiający powinien wszcząć postępowanie i zamieścić ogłoszenie w BIP na swojej stronie podmiotowej, zapewnić przejrzystość postępowania i równe traktowanie podmiotów zainteresowanych realizacją zamówienia, a po zakończeniu postępowania niezwłocznie opublikować informację o udzieleniu albo nieudzieleniu zamówienia. W postępowaniu mogą być stosowane kryteria inne niż cena, w szczególności **kryteria środowiskowe lub społeczne**. Ustawodawca przewidział również ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa, z wyłączeniem danych dotyczących między innymi ceny, terminu realizacji, gwarancji i warunków płatności.

Wyłączenie z regulacji PZP nie dotyczy każdego finansowania z budżetu. Art. 157a obejmuje tylko szczególne środki przeznaczone na ochronę ludności i obronę cywilną, powiązane z finansowaniem potrzeb obronnych państwa. Jeżeli zamówienie jest finansowane właśnie z tych środków i dotyczy zadań wskazanych w art. 157a, na przykład rozbudowy infrastruktury medycznej o elementy podwójnego przeznaczenia, ustawy PZP nie stosuje się. W całości!

Inaczej jest wtedy, gdy w finansowaniu pojawiają się środki unijne, środki EFTA albo inne bezzwrotne środki zagraniczne. W takim przypadku trzeba stosować procedury przewidziane dla tych środków, a więc także ustawę PZP, jeżeli wynika to z zasad danego programu lub finansowania.

Innymi słowy, zamówienia na realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej mogą korzystać z wyłączenia z ustawy PZP, ale środki unijne i zagraniczne co do zasady wymuszają obowiązek stosowania właściwych procedur.

Na marginesie pozostawiamy zasadność wyłączeń spod PZP. Powstaje pytanie czy nowe przepisy nie zadziałają jak LEX COVID przed laty. Wtedy, zresztą zgodnie z opinią Urzędu Zamówień Publicznych w celu zapobiegania COVID poza ustawą PZP można było kupować nie tylko respiratory, ale też laptopy, czy nawet karetki. Lex „schrony” także uchyla taką furtkę, aby tylko dane przedmioty czy usługi były, bądź mogły być przeznaczone do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej. A mogą to być na pewno: zamówienia IT, telekomunikacyjnego, sterylizatory, systemy wentylacji itp. Szczególnie warto zwrócić uwagę, że choć przepis odnosi się do zamówień **bezpośrednio służących realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej**, to jednak dotyczy także infrastruktury **podwójnego przeznaczenia**. A to już znacznie poszerza szanse jego praktycznego zastosowania w wielu polskich szpitalach, czy innych placówkach służby zdrowia.

Autor komentarza:**HUBERT P.
CYNKIER**prawnik w #THLaw
h.cynkier@th.pl [Kliknij i obserwuj](#)

Treść publikacji nie stanowi opinii prawnej ani jakiegokolwiek porady prawnej i nie może być podstawą do podjęcia jakiegokolwiek decyzji biznesowej. Autorzy zastrzegają prawo do zmiany tekstu oraz poglądów wyrażonych w publikacji, w szczególności. w przypadku zmiany prawa lub praktyki orzeczniczej sądów i organów administracji.